

Az Akadémia közgyűlésén

Lázár György beszéde

(Folytatás az 1. oldalról.)

külső körülményekkel magyaráznánk azokat. A jelenlegi, főleg pedig az egyensúlyi problémákat kiváltó okok között annak is szerepe van, hogy még nem sikerült kellő mértékben kibontakoztatni az intenzív fejlődés folyamatait. Ezért a következő évekre szóló programunk lényege — amint az a XII. kongresszus határozatából világosan kitűnik — éppen az, hogy a nehézségek leküzdése és az egyensúly helyreállítása céljából a társadalmi tevékenység minden területén mélyreható minőségi változást vígyünk végbe. A minőség előtérbe állítása különösen a gazdaságban vált sürgető követelménnyé.

A műszaki haladás szerepe

Azok között a feltételek között, amelyek megteremtése és összehangolása nélkül nem érhetünk célt — a társadalmi, a közgazdasági és a szervezeti feltételekkel együtt — kiemelkedő szerepe van a műszaki haladás meggyorsításának. A VI. ötéves terv időszakára szóló műszaki és agrártudományi kutatások feladatai fő vonalakban kialakultak, azokat a megfelelő programok tartalmazzák.

Elő és mind erőteljesebb igény, hogy a tudomány egyre több ismerettel segítse a legkedvezőbb gazdaságfejlesztési irányok és változatok kiválasztását, a célok és az eszközök összehangolását, a társadalompolitikai jelentőségű döntések várható hatásainak előrejelzését. Jelenleg folyik az ezredfordulóig tartó időszak hosszú távú tervének kidolgozása. Ennek során újszerű kapcsolatot van kifejlődőben a tudomány művelői és a tervezők között. Ez öröndetes, mert azt az ígéretet hordozza magában, hogy újabb lépéssel jutunk előre a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának erősítésében.

Mindezek a kérdések, s a bennük kifejezésre jutó társadalmi és gazdasági követelmények különös időszerűséget kölcsönöznek a közgyűlés napirendjén szereplő témának.

Ezzel összefüggésben most is hangsúlyozni szeretném a társadalomtudományok, valamint a műszaki és a természettudományok egymásra utaltságát, egyidejű és összehangolt fejlesztésének szükségességét.

Eppen ezért tovább növekszik azoknak a tudományágaknak a szerepe és a felelőssége is, amelyek kutatásának középpontjában az ember és a társadalmi viszonyok vizsgálata áll. Ezért is támogatjuk azokat a kutatásokat, amelyek eredményeit felhasználva többet tehetünk az emberek társadalmi közérzetének javítása, szocialista tudatának, gondolkodásának, szemléletének fejlődése érdekében, s amelyek ismereteket adnak a személyiség teljesebb kibontakoztatásához. A tudomány különböző területeinek összehangolt és eredményes művelése kötelességünké teszi, hogy lehetőségeink arányában minél jobb feltételeket biztosítsunk a szakemberek új nemzedékének felkészítésére, a korszerű felsőoktatás és a kutatás egységének biztosítására. Az Akadémia vezető testületétől azt kérjük, továbbra is tekintse szívügyének felsőoktatásunk jobbítását, vállaljon felelős részt a jövő szakembereinek képzéséből.

Önök abban a tudatban van a tudomány növekvő szerepével, tisztelt és megbecsült a szellemi és az anyagi javakat gyarapító tudóst. A kor-

mánynak is ez a viszonya Önökhöz és a tudományhoz. Ugyanakkor bizonyosra veszem: egyetértetek velem, hogy a társadalom, de a kormány részéről is jogos elégedetlenséget vált ki, na a rendelkezésre álló szellemi és anyagi erőnek akárcsak egy részét is — mint ahogy az esetenként sajnos előfordul — periférikra jelentőségű kutatásokra fordítják. S bár ez a jelenség visszaszorulóban van, a helyzet további javításában még bőven akad tennivaló.

Az erők összpontosításával

Ezzel kapcsolatban arról is színoim kell hogy a kormány felfogása szerint a tudományos intézményeknek, a kutató műhelyeknek maguknak is többet kell tenni a szellemi és az anyagi erők összpontosításáért. Azt kérjük, legyenek határozottabbak a jelentőségükben vitatható és az aktualitásvat vizsgált kutatások megszüntetésében és növeljék a társadalom számára különösen fontos kutatások rangját.

Átérezve a tudomány fontosságát, a kormány a következő években is biztosítani kívánja a továbbhaladáshoz szükséges feltételeket. Önök előtt ismert, hogy a VI. ötéves terv a nehezebb körülmények ellenére is a nemzeti jövedelemnek csaknem 3 százalékát irányozza elő kutatásra és fejlesztésre. Fontos előrelépésként értékeljük, hogy a tudomány területi tervéből és a közlelbi jövő igényeiből kiindulva elkészült és jóváhagyásra került az országos középtávú kutatási-fejlesztési terv. Ezzel együtt módosítottuk a kutatások finanszírozásának rendjét és megkezdődött a kutatóhálózat szervezetének

rendszerének újszerű fejlődése és az energia, valamint a nyersanyagok jelentőségének átértékelődése váltja ki, ám az elkövetkező években már számolhatunk a biológiára alapozott iparágak jelentős hatásával is.

Az előadást követő vitában a különböző tudományágak képviselői, valamint gyakorlati szakemberek szóltak fel. A vitában 18-an fejtették ki véleményüket. Az elhangzottakra Vámos Tibor válaszlátta.

Az Akadémia 141. közgyűlésének első napi munkája Szentágotthai János zárásával ért véget. A közgyűlés ma, kedden zárt ülést tart.

Akadémiai díjak

Mint arról lapunk 1. oldalán beszámoltunk, az Akadémia 141. közgyűlésének tegnapi, megnyitó plenáris ülésén adták át az idei akadémiai aranyérmeket és az akadémiai díjakat Csongrád megyei tudósoknak is.

Az MTA elnöksége a legnagyobb tudományos elismerést jelentő akadémiai aranyérmeket 1981-ben Straub F. Bruno akadémikusnak, az MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézete igazgatójának ítélte oda a biokémia területén kifejtett nagy jelentőségű tudományos munkájáért, hazai és nemzetközi tudományszervezői, tudománypolitikai tevékenységéért.

Az idei akadémiai díjakot között van: Németh János, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, a MEM Gabonatermesztési Kutató Intézetének tudományos osztályvezetője, akinek — a kucorica nemesítésében elért — tevékenységét megosztott díjjal ismerték el.

Csernay László, az orvostudományok kandidátusa, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Központi Izotóp-

korszerűsítése is. Ezeknek intézkedéseknek jelentős része nem régen lépett életbe. tényleges hatásokról ezért ma még keveset tudunk mondani, de bízunk benne, hogy be fogják váltani a hozzájuk fűzött reményeket.

Aktivitással, tettekkel

A saját feladatainkat is csak akkor oldhatjuk meg, ha az eddignél jobban kiaknázzuk a nemzetközi — mindenekelőtt a szocialista országgal folytatott — sokoldalú együttműködésben rejlő lehetőségeket.

Történelmi tapasztalataink csak úgy, mint ez utóbbi közel két és fél év eredményei meggyőzően tanúsítják, hogy helyes úton járunk, s hogy a jelenlegi nehéz gazdasági helyzetből van kivétel út. Ahhoz, hogy mielőbb túljussunk nehézségeinken, még következetesebben kell munkálkodnunk a XII. kongresszus határozatainak végrehajtásán, még többet kell tennünk népünk alkotó erőinek kibontakoztatásáért, s ebben megítélt és szép feladatot vár Önökre, a tudomány megbecsült munkásaira.

Kérem, hogy mint eddig, a jövőben is legyenek aktív részesei a szocialista építők munkájának és a tudomány újabb eredményeivel járuljanak hozzá népünk nemestőrkévének valóra váltásához.

E gondolatok jegyében kívánok az akadémiai aranyérem új kitüntetettjének az akadémiai díjat elnyert kutatóknak, a közgyűlés minden résztvevőjének további sok sikert — mondotta végezetül Lázár György.

A minőségi változások igénye

Dr. Faluvégi Lajos előadása a műszaki hónap megnyitóján

Az MTE SZ megyei szervezete, az SZMT, a KISZ megyei bizottsága és a TIT megyei szervezete immár 21. alkalommal rendezte meg Csongrád megyében a műszaki hónapot, amelynek megnyitóját, plenáris előadását tegnap, hétfőn tartották meg Szegeden, a Technika Házában. A megnyitó résztvevőit — köztük dr. Komócsin Mihályt, a Központi Bizottság tagját, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkárát, Szabó Sándort, a Csongrád megyei tanács elnökét, Török Józsefet, a szegedi városi pártbizottság első titkárát, Bányné dr. Birkás Mária, a szegedi városi tanács elnökhelyettesét, dr. Harmatos Józsefet, az SZMT osztályvezetőjét, Bódi Györgyöt, a megyei KISZ-bizottság első titkárát és Molnár Zoltánt, a TIT megyei szervezetének titkárát — Fejes Pál egyetemi tanár, az MTE SZ megyei szervezetének elnöke köszöntötte. Megnyitó szavai után dr. Faluvégi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke tartott előadást A műszaki haladás és a VI. ötéves terv fejlesztési politikája címmel.

Dr. Faluvégi Lajos előadásának bevezetőjében a gazdaságpolitika és a fejlesztési politika összefüggéseiről beszélt, arról, hogy a fejlesztési politika a gazdaságpolitika egyik legfontosabb eleme. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy — gazdaságpolitikai céljainkkal összhangban — fejlesztési politikánknak két feltevérendszert kell egyidejűleg kielégítenie. Meghatározóak fejlesztéseink módszereit és céljait a világgazdaságban végbemenő globális változások és folyamatok, részint pedig hazai adottságaink és feltételeink, amelyek között határozottan meg kell találnunk a gazdaságpolitika és a fejlesztési politika közötti kapcsolatot, hogy eleget tethessünk a világgazdaság folyamataiból következő új követelményeknek.

Előadásának további részében a miniszterelnök-helyettes elemezte a világgazdaságban végbemenő és várható változásokat, kifejtve, hogy a jelenlegi tendenciák várhatóan tovább erősödnek

Dr. Faluvégi Lajos fejlesztési politikánk kérdéseiről beszél

ma, s gazdaságunknak egyre keményebb feltételek között kell helytállnia. Ilyen helyzetben alapvető igény jelentkezik a minőségi változások iránt, mindenekelőtt a közgazdaságilag megalapozott, hatékony technológiai-műszaki fejlesztések területén. Ezzel összefüggésben elemezte a magyar gazdaság adottságait, azt a feltételrendszert, amelyben dolgozva a lehetőségek szerint maximálisan eleget kell tennünk a követelményeknek. Szólt többek között arról, hogy a rendelkezésünkre álló eszközök korlátozottak, s sikert csak akkor érhetünk el, ha ezeket az eszközöket nagyon koncentráltan, céltudatosan használjuk föl gazdaságpolitikai céljainkkal összhangban, a hatékonyság és egyensúlyi helyzetünk javítása érdekében.

Dr. Faluvégi Lajos előadásának számos fontos szempontja közül főként azt is szükséges kiemelni, hogy fokozott figyelmet kell fordítanunk fejlesztési politikánk társadalmi hátterére, a szükséges innovációs készség, az új szemlélet igényére, beleértve a szervezetek modernizálásának kérdését is.

A VI. ötéves tervvel kapcsolatban az előadó kifejtette, hogy a fejlődés mindezenekelőtt minőségi irányban lehetséges. Ebből következően a tudományos és műszaki haladás fokozottan

kell, hogy befolyásolja fejlesztési politikánkat. Hozzá-tette azt is, hogy a szigorúbb követelmények között is nyitottabb lehetőségeket biztosítsunk a fejlesztések számára. Hangoztatta annak szükségességét, hogy a vállalati tervek hangolják össze a műszaki és kereskedelmi szempontokkal, mivel a fejlesztések és a gazdasági tevékenység értékmérője egyre inkább csak a piac értéktétele lehet. Kiemelte végül az alkotó készség kibontakoztatásának fontosságát, beleértve a társadalmi bázis megteremtésének szükségességét, amelyhez a műszaki hónap rendezvényei is hozzájárulhatnak.

A műszaki hónap keretében ma, kedden a következő előadásokra kerül sor: délelőtt 10-kor a Technika Házában Földi István A szállításiirányítási rendszer fejlesztése a VI. ötéves tervben címmel, fél 11-kor a MÁV igazgatóságon Maráz Béla A MÁV VI. ötéves tervének koncepciói címmel, Tárkány Szűcs Sándor délután 2-kor a Technika Házában a Rost-kenderkóró természetes helyzete az 1980. évi nagyparcellás kísérletek tükrében címmel és délután 3-kor dr. Sári József az ötévesi általános iskolában A technika térhódítása életünkben címmel tart előadást.

Salgótarjánban

Magyar—csehszlovák külügyminiszeri tárgyalások

Puja Frigyes külügyminiszter meghívására hétfőn, tegnapi baráti látogatásra hazánkba érkezett Bohuslav Chnoupek, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság külügyminisztere. A vendéget a Salgótarján-Somoskőújfalu határállomáson Puja Frigyes fogadta. Jelen volt Vácslav Moravec, Csehszlovákia budapesti nagykövete és Kovács Béla, hazánk prágai nagykövete.

A megérkezést követően a csehszlovák külügyminiszter látogatást tett Géczy Jánosnál, az MSZMP Nógrád megyei bizottságának első titkáránál. A szívélyes, baráti beszélgetésen jelen volt Puja Frigyes és a két ország nagykövete.

A csehszlovák külügyminiszter és kísérete virágcsokort helyezett el a Magyar Tanácsköztársaság emlékművénel, majd városnéző sétát tett Salgótarjánban.

Délután az MSZMP Nógrád megyei bizottságának székházában megkezdődtek a magyar—csehszlovák külügyminiszeri tárgyalások. A baráti, elvtársi légkörben lefolytatott megbeszéléseken áttekintették a magyar—csehszlovák kapcsolatok helyzetét és véleményt cseréltek időszerű nemzetközi kérdésekről.

A tárgyalások után a csehszlovák vendégek a salgótarjáni Bányász Művelődési Házban megtekintették a Nógrád megyei népi együttesek műsorát. Este Puja Frigyes díszvacsorát adott csehszlovák kollégája tiszteletére, amelyen a két tárgyaló küldöttség tagjai mellett részt vett Géczy János és Illés Miklós, a Nógrád megyei tanács elnökhelyettese. A vacsorán mindkét küldöttség vezetője személyes hangú pohárköszöntőt mondott. (MTI)

Az Országos Szövetkezeti Tanács megbeszélése

Az Országos Szövetkezeti Tanács elnöksége hétfőn délután Szabó István elnöklétevel tartott ülésen foglalkozott a szövetkezetek ez év végére összehívott kongresszusának előkészületeivel. Megállapította, hogy mindhárom szövetkezeti ágazat kidőgozta a kongresszusi irányelvek tervezetét, vezető testületeik ülésein rövidesen napirendre tűztek azokat és a szövetkezetekben is megkezdődött a kongresszusi felkészülés jegyében fogadott elbeszámoló az elnökség a szövetkezetek jogi szabályozásának helyzetéről, s az ezzel kapcsolatos feladatokról.

Az elnökség elhatározta, hogy a nemzetközi szövetkezeti nap alkalmából az OSZT, a Veszprém megyei szövetkezeti és társadalmi szervezetekkel együttműködve július 5-én Balatonfüreden nagygyűlést és szövetkezeti bemutatókat rendez.